

А. В. Козьмініх

orcid.org/0000-0002-5873-1178

*кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політичних теорій*

Національного університету «Одеська юридична академія»

А. М. Прохоренко

orcid.org/0000-0002-8662-9322

*доктор філософії,
доцент кафедри політичних теорій*

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ МІНІМІЗАЦІЇ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Проблемі мінімізації корупційних ризиків в органах місцевого самоврядування умовах воєнного стану є надзвичайно актуальною в сучасних реаліях України. З початком повномасштабної агресії РФ Україна зіштовхнулася не лише з військовими викликами, але й із посиленими загрозами корупції в усіх сферах державного управління. Місцеве самоврядування, яке відіграє важливу роль у забезпеченні життєдіяльності територій, стає особливо вразливим до корупційних ризиків в умовах війни, оскільки воєнний стан створює сприятливі умови для зловживань через терміновість прийняття рішень, спрощені процедури та обмежений контроль з боку громадськості. Особливо важливо враховувати, що під час воєнного стану в Україні значно зросли фінансові потоки, спрямовані на оборону, відбудову та гуманітарну допомогу. Відповідальність за розподіл цих ресурсів часто лягає на місцеві органи влади.

Станом на лютий 2023 року в реєстрі НАЗК було виокремлено корупційні ризики в ОМС (Корупційні ризики). 28 грудня 2021 року було прийнято Положення про вдосконалення процесу управління корупційними ризиками (Верховна Рада України, 2024). Однак, відзначаємо, що в цьому нормативно-правовому акті відсутні будь-які конкретні механізми щодо мінімізації корупційних ризиків. У п. п. 6,7 розділу IV «Визначення заходів впливу на корупційні ризики» відзначено, що якщо корупційні ризики виникають через недоліки нормативно-правових актів, не прийнятих організацією, інформація про ці ризики разом із пропозиціями щодо їх усунення або мінімізації направляється до державного органу, який прийняв цей акт, а заходи впливу на корупційні ризики та етапи їх реалізації фіксуються у реєстрі ризиків (Верховна Рада України, 2024). Вважаємо, що проблемою мінімізації корупційних ризиків виступає якраз недоліки нормативно-правового регулювання.

Однією з ключових проблем є спрощення нормотворчої процедури під час воєнного стану, що відображено в нормативних актах. Це призводить до зниження рівня прозорості, створюючи сприятливі умови для корупції. Наприклад, спрощення конкурсних процедур при призначенні на посади дозволяє лобювати інтереси певних груп, а відсутність спеціальних перевірок на доброчесність кандидатів створює підґрунтя для непотизму. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» впровадив конкурсні відбори для кандидатів на вакантні посади. Однак згодом виникли проблеми з прозорістю цих процесів. Конкурси часто проводилися з порушеннями в інтересах певних осіб, а в умовах воєнного стану їх скасували взагалі, замінивши співбесідами. Це створює умови для непотизму, коли на посади беруть родичів і знайомих (UNDP). Також відсутність кадрового резерву призводить до труднощів у залученні кваліфікованих спеціалістів. Відзначаємо, що Проект Закону про внесення змін до деяких законів України (щодо запобігання правопорушень, пов'язаних з корупцією, внаслідок викорінення непотизму (кумівства) №10006 (Верховна Рада України, 2023с) 6 лютого 2024 було знято з розгляду. Таким чином, нагальною стає потреба якнайшвидшого відновлення

конкурсного відбору на посади в органах місцевого самоврядування, а також керівників комунальних підприємств, установ та організацій. Залучення до конкурсної комісії представників громадянського суспільства сприятиме мінімізації корупційних схем у призначеннях посадовців та управлінців на регіональному рівні. Це також дозволить знизити корупційні ризики у інших сферах діяльності муніципальних органів, підвищуючи прозорість і підзвітність їхньої роботи (Стратегічний аналіз корупційних ризиків, 2024).

Призначення на посади в органах місцевого самоврядування та на посади керівників комунальних підприємств в умовах наявності конфлікту інтересів є проблемним аспектом законодавства України. Наразі чинні норми допускають суміщення діяльності депутатів місцевих рад із виконанням виробничих або службових обов'язків, що часто призводить до конфлікту інтересів. Закон України від 02.05.2023 № 3077-IX (Верховна Рада України, 2023b) містить положення, які мінімізують можливості суміщення, але через воєнний стан в Україні ці норми ще не набрали чинності, що продовжує існування ризиків конфліктів інтересів. Це дозволяє посадовцям використовувати свої повноваження на власну користь або на користь очолюваних ними підприємств.

Законодавчі нововведення, як зазначено в законі № 3077-IX, спрямовані на усунення цих ризиків, але їх впровадження затримується через чинний воєнний стан. Ці обмеження мають стати ключовим кроком у вдосконаленні правової бази для запобігання корупції в органах місцевого самоврядування.

Наступним проблемним питанням щодо мінімізації корупційних ризиків є неправомірне збагачення осіб через нарахування та виплату стимулювальних виплат в умовах воєнного часу. Стимулювальні виплати, що здійснюються відповідно до внутрішніх політик органів місцевого самоврядування, надають посадовим особам широкі дискреційні повноваження щодо призначення цих виплат. Відсутність чітких критеріїв оцінки досягнень працівників створює можливість для суб'єктивних рішень та потенційного зловживання службовим становищем. Наприклад, особи, відповідальні за розподіл виплат, можуть призначати необґрунтовано високі премії наблизеним до них особам або ухвалювати рішення на власну користь, що порушує принцип справедливості.

В умовах воєнного часу нарахування стимулювальних виплат відповідно до Закону України № 2136-IX (Верховна Рада України, 2023a) повинно відбуватися під жорстким контролем для запобігання неправомірним збагаченням та зловживанням посадовими повноваженнями. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» встановлює правила оплати праці, проте недоліки в контролі за стимулювальними виплатами залишаються проблемними. Це створює умови для зростання корупційних ризиків, особливо в умовах воєнного стану.

Система державного фінансового контролю також зазнала суттєвих змін через російську агресію та впровадження воєнного стану. Одним із головних викликів стали зростаючі корупційні ризики, пов'язані з неформальними процедурами закупівель для оборонних потреб. Недостатня прозорість фінансових операцій, обмежений доступ до фінансової інформації та збільшення числа неформальних каналів створили додаткові можливості для зловживань (Гузар & Закамарко, 2023).

З огляду на виклики, у перші місяці повномасштабного вторгнення було дозволено проводити публічні закупівлі без електронної системи, щоб оперативного задовольняти нагальні потреби. Це створило ще більше корупційних ризиків, оскільки зміни в законодавстві дозволили замовникам не публікувати інформацію про місцезнаходження та постачальників, що робило процес менш прозорим. Повернення Prozorro з певними обмеженнями є кроком до відновлення прозорості, однак звітування за ці закупівлі буде можливе лише після завершення воєнного стану, що затримує належний фінансовий контроль.

Впровадження гнучких механізмів для забезпечення прозорості публічних закупівель, запобігання корупційним ризикам і швидке повернення до довоєнних процедур є критично важливими кроками. Такі заходи дозволять зберегти баланс між забезпеченням безпеки держави та раціональним використанням державних ресурсів у процесі відбудови України після завершення воєнного стану (Держзакупівлі, 2023).

Деякі положення постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178, яка регулює здійснення публічних закупівель під час воєнного стану, суперечать основним принципам закупівель, таким як чесна конкуренція, економія та ефективність. Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) продовжує моніторити законодавство для виявлення корупційних ризиків і пропонує рекомендації для їх мінімізації, однак вони не завжди враховуються. Зокрема, дозвіл здійснювати додаткові закупівлі у того самого учасника протягом трьох років після укладення основного договору може збільшувати корупційні ризики. Крім того, нові ініціативи, що з'являються, містять значні прогалини у контролі за використанням коштів під час публічних закупівель, що може сприяти корупції. Деякі посадові особи можуть скористатися ситуацією, пов'язаною з воєнним станом, щоб уникнути контролю, особливо через недостатню прозорість у процедурі закупівель. НАЗК виявляє корупційні ризики у законодавчих актах і надає рекомендації для їх мінімізації, однак повноцінного впровадження цих рекомендацій не завжди вдається досягти (НАЗК, 2023).

Деякі ініціативи спрямовані на зміну процедур закупівель у сфері будівництва та ремонту автомобільних доріг, що дозволяють замовнику самостійно обирати контрагентів для високоартістичних послуг. Крім того, через відключення електроенергії пропонується виключити електронний аукціон із відкритих торгів, що створює можливості для корупції та неефективного використання бюджетних коштів. Окремо ініціюється виведення проєктів відбудови з Prozorro, що обмежить доступ громадськості до інформації про закупівлі та унеможливить контроль за витратами державних коштів (ГІ, 2022). Відмова від використання системи електронних закупівель для товарів і послуг, які не є невідкладними, є невиправданою з точки зору запобігання корупції. Це лише посилює ризики неефективного використання бюджетних коштів. Зокрема, Світовий банк, який фінансує окремі проєкти критичної відбудови України, рекомендує застосовувати Prozorro для всіх закупівель, що стосуються потреб відновлення, як запоруку прозорості та підзвітності процесів (Міністерство економіки України, 2022). З початком масштабної реалізації Плану відновлення України кількість проєктів суттєво зростає, що вимагатиме використання Prozorro як єдиної системи для проведення всіх закупівель у межах відбудови. Електронна система закупівель Prozorro вже довела свою відповідність міжнародним стандартам. Її стабільна робота в умовах війни та здатність швидко адаптуватися до державних потреб свідчать про те, що саме Prozorro має використовуватися для всіх закупівель – як за державні кошти, так і за рахунок міжнародної допомоги та інвестицій (НАЗК, 2023).

З огляду на виклики, спричинені війною РФ проти України, процес реалізації деяких реформ був призупинений. Воєнний стан зменшив прозорість публічних закупівель для захисту національної безпеки, а також послабив обмеження щодо підзвітності з метою полегшення процесу закупівлі товарів та послуг в умовах війни. Це створило додаткові ризики для виникнення корупції через обмежений доступ до інформації та мінімізовані процедури контролю за публічними коштами (НАКО, 2022). Українське суспільство, незважаючи на війну, продовжує прагнути до реформ, спрямованих на європейську та євроатлантичну інтеграцію. На даний момент неможливо повністю усунути всі корупційні ризики та повернутись до довоєнних закупівельних процедур. Водночас важливо розробити гнучкі механізми забезпечення прозорості та запобігання корупції у публічних закупівлях. У критичних ситуаціях необхідні спрощені процедури, але там, де це можливо, мають використовуватись повноцінні конкурентні процеси та контроль. Після завершення воєнного стану необхідне швидке повернення до довоєнних стандартів закупівель з акцентом на мінімізацію корупції.

На основі проведеного аналізу можна виокремити наступні проблеми мінімізації корупційних ризиків:

– спрощені процедури закупівель, адже війна змусила державу дозволити закупівлі без використання Prozorro, що знизило прозорість процедур і ускладнило громадський контроль. Це відкриває можливості для корупції через відсутність публічної інформації та порушення принципів чесної конкуренції; - непрозорість стимульованих виплат через відсутність чітких критеріїв для нарахування премій створює умови для суб'єктивного ухвалення рішень, що може призвести до зловживань службовим становищем. Посадові особи мають широкі

дискреційні повноваження щодо виплат, що відкриває можливості для корупції, особливо під час воєнного стану;

– конфлікт інтересів через суміщення посад через те, що чинне законодавство дозволяє депутатам місцевих рад суміщати свої повноваження з іншими посадами, що часто призводить до конфліктів інтересів. Це дозволяє використовувати службове становище для просування власних інтересів або для отримання неправомірної вигоди через родинні та особисті зв'язки;

– відтермінування антикорупційних законодавчих змін через війну. Деякі важливі антикорупційні законодавчі ініціативи, спрямовані на мінімізацію корупційних ризиків у місцевому самоврядуванні, було призупинено. Це затримує їх впровадження і створює прогалини в правовому регулюванні.

На нашу думку, рекомендації щодо мінімізації корупційних ризиків в органах місцевого самоврядування під час воєнного стану повинні базуватися на комплексному підході, що охоплює декілька ключових аспектів. Одним із найважливіших кроків є відновлення прозорих конкурсних процедур при призначенні на посади в органах місцевого самоврядування та керівників комунальних підприємств. Для цього необхідно залучати представників громадянського суспільства до складу конкурсних комісій, що дозволить мінімізувати корупційні ризики, спричинені непотизмом або фаворитизмом при призначеннях. Таке залучення також забезпечить прозорість процесів і збільшить довіру громадян до рішень муніципальних органів.

Інший важливий крок полягає у запровадженні чітких критеріїв оцінки ефективності роботи працівників органів місцевого самоврядування для нарахування стимулювальних виплат. Відсутність таких критеріїв на сьогодні створює умови для суб'єктивного ухвалення рішень та зловживань. Розробка чітких індикаторів дозволить справедливо оцінювати здобутки працівників та зменшить можливість зловживання дискреційними повноваженнями посадових осіб.

Ключовою рекомендацією є повернення до системи електронних закупівель Prozorro для всіх публічних закупівель, включно з проектами відбудови. Prozorro забезпечує максимальну прозорість процедур закупівель та можливість контролю за витратами бюджетних коштів з боку громадськості та міжнародних партнерів. Відновлення цієї системи, навіть із певними спрощеними механізмами для екстрених закупівель, дозволить суттєво знизити корупційні ризики, які виникають в умовах війни через швидкі та непрозорі закупівлі.

Також необхідно розробити механізми, що забезпечують уникнення конфлікту інтересів серед посадових осіб місцевого самоврядування. Це передбачає законодавчі обмеження на суміщення посад, які часто призводять до зловживань повноваженнями. Законодавчі зміни, що передбачають заборону суміщення посад та депутатських повноважень, повинні бути пріоритетно впроваджені після закінчення воєнного стану, щоб забезпечити чесне та прозоре управління.

Усвідомлюючи, що під час воєнного стану неможливо повністю усунути корупційні ризики, необхідно розробити гнучкі механізми контролю за публічними закупівлями. Там, де це дійсно потрібно з міркувань національної безпеки, слід використовувати спрощені процедури, однак у випадках, де це можливо, повинні зберігатися повноцінні конкурентні процеси з обов'язковою звітністю після закінчення воєнного стану. Це допоможе зберегти баланс між необхідністю швидкого реагування та забезпеченням прозорості й підзвітності в управлінні державними ресурсами.

Вважаємо, що після закінчення воєнного стану слід повернутися до довоєнних стандартів проведення закупівель, з особливим акцентом на прозорості та мінімізації корупційних ризиків у процесі відбудови України. Швидке впровадження антикорупційних заходів і повний контроль за використанням державних та міжнародних коштів забезпечать ефективне управління відбудовчими проектами. Адже успішна мінімізація корупційних ризиків в органах місцевого самоврядування може сприяти не лише більш ефективному розподілу ресурсів, але й посиленню довіри громадян до місцевої влади та загального зміцнення демократичних інститутів в Україні. Тому боротьба з корупцією та створення механізмів контролю на місцевому рівні мають бути пріоритетом у стратегії управління під час війни та післявоєнної відбудови.

Література

Відбудова (бе)з Prozorro: як проводити закупівлі, щоб до них не було питань. ТІ. URL: <https://ti-ukraine.org/blogs/vidbudova-be-z-prozorro-yak-provodyty-zakupivli-shhob-do-nyh-ne-bulo-pytan/>

Гузар Б. С., Закамарко В. В. Організація державного фінансового контролю і ефективність його здійснення в Україні в умовах воєнного стану. Proceedings of v international scientific and practical conference. Liverpool, United Kingdom, 2023. С. 797–804.

Корупційні ризики під час проведення публічних закупівель в умовах воєнного стану (станом на червень 2023 року). НАЗК. URL: https://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/kor-ryzyky_zakupivli.pdf

Корупційні ризики. Портал доброчесності НАЗК. URL: https://antycorportal.nazk.gov.ua/risks/catalog/?search=&organ_owner_id=152&f1=1

Наперекір усьому: процес оборонної реформи в Україні. НАКО. URL: <https://nako.org.ua/media/naperekir-usyomu-proces-oboronnoyi-reformi-v-ukrayini>

Про вдосконалення процесу управління корупційними ризиками : Наказ Нац. агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 р. № 830/21 : станом на 9 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0219-22#Text>

Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 р. № 2136-IX : станом на 24 груд. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>

Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 02.05.2023 р. № 3077-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20#Text>

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України (щодо запобігання правопорушень, пов'язаних з корупцією, внаслідок викорінення непотизму (кумівства) № 10006. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42698>

Світовий банк рекомендував використовувати Prozorro для всіх закупівель на потреби відбудови України. Міністерство економіки України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/svitovyi-bank-rekomenduvav-vykorystovuvaty-prozorro-dlia-vsikh-zakupivel-na-potreby-vidbudovy-ukrainy>

Стратегічний аналіз корупційних ризиків у роботі органів місцевого самоврядування. URL: <https://drive.google.com/file/d/1L2b2LTz4Rcw6XDy8jBsXB126MgJr6X7c/view>

Якими будуть закупівлі у 2023 році. Держзакупівлі. URL: <https://dzplatforma.com.ua/article/15771-yakimi-budut-zakupivli-u-2023-rotsi-komentar-eksperta>

United Nations Development Programme. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/assistants-to-MPs-UA.pdf>

References

ТІ (2022). Vidbudova (be)z Prozorro: yak provodyty zakupivli, shchob do nykh ne bulo pytan [Reconstruction (un)with Prozorro: how to make purchases so that there are no questions about them]. URL: <https://ti-ukraine.org/blogs/vidbudova-be-z-prozorro-yak-provodyty-zakupivli-shhob-do-nyh-ne-bulo-pytan/> [in Ukrainian].

Huzar, B. S., Zakamarko, V. V. (2023). Orhanizatsiia derzhavnoho finansovoho kontroliu i efektyvnist yoho zdiisnennia v Ukraini v umovakh voiennoho stanu [The organization of state financial control and the effectiveness of its implementation in Ukraine under martial law]. Proceedings of v international scientific and practical conference. Liverpool, United Kingdom, 797–804. [in Ukrainian].

НАЗК (2023). Koruptsiini ryzyky pid chas provedennia publichnykh zakupivel v umovakh voiennoho stanu (stanom na cherven 2023 roku) [Corruption risks during public procurement under martial law (as of June 2023)]. URL: https://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/kor-ryzyky_zakupivli.pdf [in Ukrainian].

Koruptsiini ryzyky [Corruption risks]. Portal dobrochesnosti NAZK [Integrity portal of the NAZK]. URL: https://antycorportal.nazk.gov.ua/risks/catalog/?search=&organ_owner_id=152&f1=1 [in Ukrainian].

НАКО (2022). Naperekir usomu: protses oboronnoi reformy v Ukraini [Against all odds: the defense reform process in Ukraine]. URL: <https://nako.org.ua/media/naperekir-usyomu-proces-oboronnoyi-reformi-v-ukrayini> [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine (2024). Pro vdoskonalennia protsesu upravlinnia koruptsiinymy ryzykamy, Nakaz Natsionalnoho ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii № 830/21 (2024) [On improving the corruption risk management process, Order of the National Agency for the Prevention of Corruption No. 830/21 (2024)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0219-22#Text> [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine (2023a). Pro orhanizatsiiu trudovykh vidnosyn v umovakh voiennoho stanu, Zakon Ukrainy № 2136-IX (2023) [On the organization of labor relations under martial law, Law of Ukraine No. 2136-IX (2023)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine (2023b). Pro sluzhbu v orhanakh mistsevoho samovriaduvannia, Zakon Ukrainy № 3077-IX (2023) [On service in local self-government bodies, Law of Ukraine No. 3077-IX (2023)]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20#Text> [in Ukrainian].

Verkhovna Rada of Ukraine (2023c). Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy (shchodo zapobihannia pravoporushen, poviazanykh z koruptsiieiu, vnaslidok vykorinennia nepotyzmu (kumivstva), № 10006 (2023) [Draft Law on Amendments to Certain Laws of Ukraine (Regarding Prevention of Offenses Related to Corruption as a Result of Eradication of Nepotism (Nepotism), No. 10006 (2023)]. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42698> [in Ukrainian].

Ministry of Economy of Ukraine (2022). Svitovyi bank rekomenduvav vykorystovuvaty Prozorro dlia vsikh zakupivel na potreby vidbudovy Ukrainy [The World Bank recommended using Prozorro for all purchases for the reconstruction of Ukraine]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/svitovyi-bank-rekomenduvav-vykorystovuvaty-prozorro-dlia-vsikh-zakupivel-na-potreby-vidbudovy-ukrainy> [in Ukrainian].

Stratehichnyi analiz koruptsiinykh ryzykiv u roboti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia [Strategic analysis of corruption risks in the work of local self-government bodies]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1L2b2LTz4Rcw6XDy8jBsXB126MgJr6X7c/view> [in Ukrainian].

Derzhzakupivli (2023). Yakymy budut zakupivli u 2023 rotsi [What will be the purchases in 2023]. URL: <https://dzplatforma.com.ua/article/15771-yakimi-budut-zakupivli-u-2023-rotsi-komentar-eksperta> [in Ukrainian].

United Nations Development Programme. URL: <https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/assistants-to-MPs-UA.pdf> [in English].

Анотація

Козьмініх А. В., Прохоренко А. М. Проблеми мінімізації корупційних ризиків в органах місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. – Стаття.

У статті аналізуються проблеми мінімізації корупційних ризиків в органах місцевого самоврядування в умовах воєнного стану в Україні. Особлива увага приділяється таким затримки у впровадженні антикорупційних законодавчих ініціатив. Визначено ключову проблему мінімізації корупційних ризиків виступає – недоліки нормативно-правового регулювання. Однією з ключових проблем є спрощення нормотворчої процедури під час воєнного стану, що відображено в нормативних актах. Це призводить до зниження рівня прозорості, створюючи сприятливі умови для корупції.

Відзначено, що після закінчення воєнного стану слід повернутися до довоєнних стандартів проведення закупівель, з особливим акцентом на прозорості та мінімізації корупційних ризиків у процесі відбудови України. Швидке впровадження антикорупційних заходів і повний контроль за використанням державних та міжнародних коштів забезпечать ефективне управління відбудовчими проєктами. Адже успішна мінімізація корупційних ризиків в органах місцевого самоврядування може сприяти не лише більш ефективному розподілу ресурсів, але й посиленню довіри громадян до місцевої влади та загального зміцнення демократичних інститутів в Україні. Тому боротьба з корупцією та створення механізмів контролю на місцевому рівні мають бути пріоритетом у стратегії управління під час війни та післявоєнної відбудови. Наголошено на необхідності розробки механізмів, що забезпечують уникнення конфлікту інтересів серед посадових осіб місцевого самоврядування. Це передбачає законодавчі обмеження на суміщення посад, які часто призводять до зловживань повноваженнями. Законодавчі зміни, що передбачають заборону суміщення посад та депутатських повноважень, повинні бути пріоритетно впроваджені після закінчення воєнного стану, щоб забезпечити чесне та прозоре управління. Запропоновано рекомендації щодо подальших реформ для зміцнення правових механізмів запобігання корупції на місцевому рівні та збереження прозорості під час відбудови країни після завершення воєнного стану.

Ключові слова: корупція, корупційні ризики, органи місцевого самоврядування, воєнний стан, мінімізація корупційних ризиків.

Summary

Kozminykh A. V., Prokhorenko A. M. Problems of minimization of corruption risks in local self-government bodies in conditions of martial law. – Article.

The article analyzes the problems of minimizing corruption risks in local self-government bodies under the conditions of martial law in Ukraine. Special attention is paid to such delays in the implementation of anti-corruption legislative initiatives. The key problem of minimization of corruption risks has been determined – shortcomings of regulatory and legal regulation. One of the key issues is the simplification of the rule-making procedure during martial law, which is reflected in the normative acts. This leads to a decrease in the level of transparency, creating favorable conditions for corruption.

It was noted that after the end of martial law, it is necessary to return to pre-war procurement standards, with a special emphasis on transparency and minimizing corruption risks in the process of rebuilding Ukraine.

Rapid implementation of anti-corruption measures and full control over the use of state and international funds will ensure effective management of reconstruction projects. After all, the successful minimization of corruption risks in local self-government bodies can contribute not only to a more efficient distribution of resources, but also to the strengthening of citizens' trust in local authorities and the general strengthening of democratic institutions in Ukraine. Therefore, the fight against corruption and the creation of control mechanisms at the local level should be a priority in the management strategy during the war and post-war reconstruction. The need to develop mechanisms that ensure the avoidance of conflict of interests among local self-government officials is emphasized. This involves legal restrictions on the combination of positions, which often lead to abuse of power. Legislative changes prohibiting the combination of positions and parliamentary powers should be implemented as a priority after the end of martial law to ensure fair and transparent governance. Recommendations are proposed for further reforms to strengthen legal mechanisms to prevent corruption at the local level and maintain transparency during the country's post-martial reconstruction.

Key words: corruption, corruption risks, local self-government bodies, martial law, minimization of corruption risks.